

Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım Kredi Kooperatifleri'ne bağlı Gübretaş A.Ş.'de 90 günü aşkın süredir devam eden grev nedeniyle yaşanan üretim duraksamasının ülke genelinde gübre arzını olumsuz etkilemesinin nedenlerinin bütüncül biçimde tespit edilmesi; işçi-işveren uzlaşmazlığının çözülememesinde etkili olan idari, yapısal ve yönetsel sorunların ortaya konulması; Tarım Kredi Kooperatifleri'nin üretim ve tedarik planlamasında kamu yararına aykırı uygulamaların incelenmesi; kamu kaynaklarının siyasi nepotizme konu olan şirketlere yönlendirilip yönlendirilmediğinin araştırılması; grevin çiftçilere, üretim planlamasına ve tarımsal verimliliğe etkilerinin tespit edilmesi; gübre üretiminde dış alım ve ithalatın artmasının tarımsal sürdürülebilirlik üzerindeki sonuçlarının değerlendirilmesi; Gübretaş örneğinde görülen yönetim krizinin kamu iktisadi teşebbüsleri genel yönetim yapısına yansımalarının analiz edilmesi ve bu alanda kalıcı, adil, üretim odaklı politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması hususunu saygıyla arz ve teklif ederiz. 15.10.2025

Dr. Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'nin tarımsal üretim altyapısında kilit bir role sahip olan Gübretaş A.Ş., Tarım Kredi Kooperatifleri'nin en önemli tedarikçisi konumundadır. Ancak, şirket bünyesindeki işçilerin 90 günü aşkın süredir sürdürdüğü grev, yalnızca bir toplu iş uyuşmazlığı olmanın ötesine geçmiş, ülke tarımını doğrudan etkileyen yapısal bir krize dönüşmüştür.

Grev süresince Gübretaş tesislerinde üretimin tamamen durması, "Süper Ekin" ve "13.24.12" gibi toprak altı gübrelerinin piyasaya arzını imkânsız hale getirmiş, kooperatiflerin taleplerinin merkezden belirlenen kısıtlı tonajlarla karşılanmasına neden olmuştur. Bu durum, ekim döneminde çiftçilerin üretim planlarını sektöre uğratmakta, verimlilik ve gıda güvenliği üzerinde ciddi tehditler oluşturmaktadır.

Tarım Kredi Kooperatifleri, geçmişte gübre talebini sahadan gelen üretici ihtiyaçlarına göre belirlerken, grev sonrası dönemde talepler merkezi idare tarafından geçmiş yılların ortalamalarına göre oluşturulmaya başlanmıştır. Bu uygulama hem üretici örgütlerinin özerkliğini zedelemekte hem de yerel düzeyde planlamayı işlevsiz hale getirmektedir.

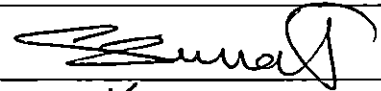
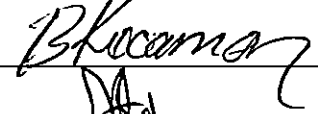
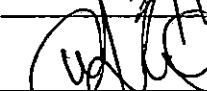
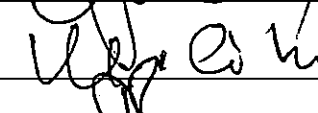
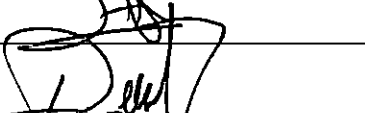
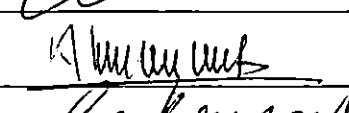
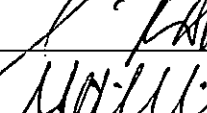
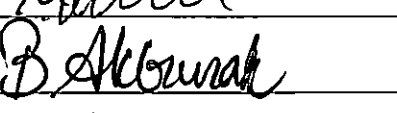
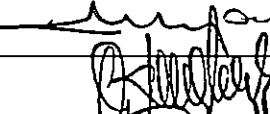
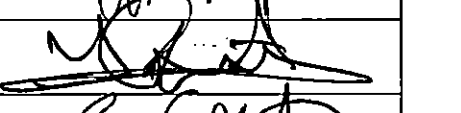
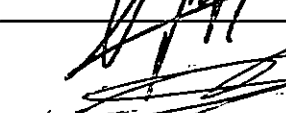
Diğer yandan, kamu iştiraki olan Gübretaş'ın üretim yapmadığı bir dönemde özel bir şirkete 10 bin ton gübre alımı yapılması, kamu kaynaklarının etkin, şeffaf ve adil kullanılıp kullanılmadığına ilişkin ciddi soru işaretleri doğurmuştur. Bu durum, kamu-özel ilişkilerinde denetimsizliğin ve kayırmacı ekonomi anlayışının tarımsal üretim zincirine doğrudan zarar verdiğini göstermektedir.

Ayrıca, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından gıda enflasyonunun yalnızca meteorolojik olaylara bağlanması, bu tablo karşısında gerçeği yansıtmamaktadır. Gübre tedarikinde yaşanan kesintiler, üretim maliyetlerini artırarak, gıda fiyatlarındaki artışın temel nedenlerinden biri haline gelmiştir.

Gübretaş örneği, kamu işletmelerinde liyakatten uzak atamaların, şeffaf olmayan yönetim anlayışının ve işçi haklarını yok sayan yaklaşımların nasıl zincirleme ekonomik sorunlara yol açtığını açıkça ortaya koymaktadır. Tarım sektöründe yaşanan bu üretim krizi, yalnızca bir fabrika ya da işletmeyle sınırlı olmayıp, ülke genelinde tarımsal sürdürülebilirliği tehdit eden sistemsel bir yönetim problemine işaret etmektedir.

Türkiye'nin tarım politikalarının verimlilik, planlama ve üretici refahı ekseninde yeniden yapılandırılması; kamu iştiraklerinin yönetiminde şeffaflık, hesap verebilirlik ve sendikal diyalogun esas alınması gerekmektedir. Aksi halde, bu tür krizler yalnızca üretimi değil, gıda arz güvenliğini ve kırsal ekonominin sürdürülebilirliğini de olumsuz etkileyecektir.

Bu nedenlerle, Gübretaş A.Ş.'deki grevin nedenleri, Tarım Kredi Kooperatifleri'nin tedarik zincirinde ortaya çıkan aksamalar, kamu kaynaklarının kullanımındaki şeffaflık sorunları, çiftçilerin yaşadığı mağduriyetler ve tarımsal üretime etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması; gelecekte benzer krizlerin önlenmesine yönelik kalıcı politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Senol Sunat	Manisa	
Burhanettin Karaman	Bursa	
Ersoy Bazar	İstanbul	
Hasan Toktas	Bursa	
Hakan Şeref Altın	Ağırkarahisar	
Cihan Paçacı	İstanbul	
Ersoy Bayar	İstanbul	
Rıdvan UZ	Gonaklık	
Selçuk Töreköçü	Bursa	
Yüksel Arslan	ANKARA	
Mehmet Akdemir	Etiler	
Ahmet Esref Fakıbaba	Ankara	
İsmail Kaya	Yazgat	
Adnan Selçuk Çiğdem	Hotat	
Burak Akburak	İstanbul	
Hüsmen KIRKPINAR	İZMİR	
Ömer KARAKAS	AYDIN	
Faruk Aydın	Trabzon	
Erhan USTA	Samsun	
Uğur POYRAZ	ANTALYA	
Selcan Tasci	Tekirdağ	